

Hoe kunnen we de preimot bestrijden in de biologische teelt?

De preimot, *Acrolepiopsis assectella*, is één van de belangrijkste plagen in de biologische preiteelt.

De volwassen mot heeft een vleugelspanwijdte van 16 à 18 mm. Kenmerkend is de aanwezigheid van twee witte vlekken op de vleugels die samen één grote driehoekige witte vlek vormen in rustpositie. De rest van het lichaam heeft een bruinachtige kleur. De larve (10 à 12 mm) is fel groen gekleurd met 8 zwarte stippen op elk segment. De cocon is spoelvormig met grote mazen en is meestal te zien op de bladeren van de planten.

Cocon *Acrolepiopsis assectella*

Chrysalide *Acrolepiopsis assectella*

Adulte *Acrolepiopsis assectella*

De preimot kan zich ontwikkelen op alle gecultiveerde *Allium*-soorten in onze streken. Ze overwintert in volwassen stadium en slechts zelden als nymfe in gewasresten of onder de schors van bomen of struiken. De motten hernemen hun activiteit van zodra de nachttemperatuur boven de 12 °C stijgt. De afzet van de eitjes start twee à drie dagen na paring en duurt gemiddeld twee weken waarbij elk wijfje een honderdtal eitjes legt. De eitjes worden afgezet onder de bladeren en 4 tot 12 dagen later ontluiken de larven, afhankelijk van de temperatuur en van welke generatie actief is. De rupsen maken eerst gangen in het bladweefsel, maar na twee tot vijf dagen migreren ze naar de preischacht (migrerend stadium). Daar zitten ze beschermd tot ze verpoppen. De larven leven ongeveer twee weken bij 25 °C en doorlopen vijf stadia. Bij dezelfde temperatuur duurt de verpopping tien dagen. De totale cyclusduur van ei tot adult bedraagt één tot twee maanden afhankelijk van de temperatuur.

In onze regio's worden 2 à 3 generaties per jaar vastgesteld. De vluchtperioden en de eiafzet variëren naargelang de teeltperiode en de weersomstandigheden: eerste generatie van april tot mei, tweede generatie van juni tot begin augustus en de derde vanaf eind augustus tot begin september. Om te weten wanneer de vluchten optreden gedurende het seizoen kan je beroep doen op waarschuwingsberichten. Het beste is om zelf vallen voor de preimot op de percelen te plaatsen.

Gezien het noodzakelijk is in te grijpen zodra de eerste rupsen ontluiken, moeten de planten regelmatig (één maal per week) gecontroleerd worden aan de hand van visuele waarnemingen. Een minimum van 50 planten is hierbij vereist om de aanwezige druk correct in te schatten. Een systeem met feromoonvallen van hetzelfde type als deze die worden gebruikt voor de koolmot (cfr. de teeltfiche kolen in de biologische teelt¹), helpt om het begin van de vluchten waar te nemen.

Als preventieve maatregel is het aan te raden een ruime teeltrotatie te hanteren voor winterprei en zo ver mogelijk van bestaande percelen winterprei een nieuwe planting te starten. Winterprei die niet meer geoogst zal worden dient zo snel mogelijk vernietigd te worden. Dit is ook nuttig om aantastingen van andere gewasbeschadigers of ziekten in prei te beperken.

Preparaten op basis van *Bacillus thuringiensis* kunnen gebruikt worden om de rupsen te bestrijden. Ze werken specifiek tegen rupsen van lepidopteren en sparen de aanwezige natuurlijke vijanden. Voor een goede effectiviteit moeten ze ingezet worden op het juiste moment (tijdens het migrerend stadium van de rups) en zo veel als nodig herhaald worden. Volgende factoren zijn van belang voor de effectiviteit van de behandelingen:

- De behandeling moet gebeuren vóór de rupsen de preischacht binnendringen
- Het middel werkt gedurende 5 tot 7 dagen naargelang de vochtigheidsgraad (te droge omstandigheden verlagen de werkingsduur), de sterkte van het zonlicht (UV-stralen breken de bacteriesporen af) en de temperatuur (optimum 15 tot 20 °C)
- De larven komen gespreid uit in de tijd, van twee tot vier weken, afhankelijk van de heersende klimatologische omstandigheden

Een andere mogelijkheid is het gebruik van Tracer, een middel op basis van spinosad dat geproduceerd wordt door entomopathogene bacteriën. Spinosad werd recent toegevoegd aan de Europese lijst van toegelaten bestrijdingsmiddelen in de biologische landbouw. Het handelsmiddel Tracer is algemeen erkend voor gebruik in België maar nog niet in Frankrijk. Tracer werkt minder selectief dan Bt (*Bacillus thuringiensis*) maar heeft het voordeel zich in het blad te verspreiden waardoor ook moeilijk bereikbare rupsen kunnen worden bestreden. Het blijft bovendien langer werkzaam, ook bij warm weer.

Lees in elk geval goed de richtlijnen op de verpakking van de producten en respecteer in het bijzonder de minimale houdbaarheidstermijn na openen van de verpakking.

Tegen de eerste generatie van de preimot kan ook gebruik gemaakt worden van afdekking met vliesdoek of fijnmazige netten, die een fysieke barrière vormen en de eiafzet verhinderen. Microklimaatdoeken hebben bovendien een temperatuursverhogend effect, hetgeen interessant kan zijn bij de opkweek van preiplanten of bij zaai in de lente. Let evenwel op, het gebruik van deze doeken houdt ook risico's in. Bij zeer warme temperaturen kunnen de plantjes verbranden en bij sterke wind kunnen ze schade oplopen. Er kan ook een gebrek aan verluchting optreden onder het doek indien ze slecht zijn gelegd.

Planten kunnen bijgevolg het best beschermd worden tegen preimot door een combinatie van preventieve maatregelen (teeltrotatie, verwijderen van gewasresidu's, fysieke bescherming, ...), een regelmatige opvolging van de percelen en op het juiste moment ingrijpen met de toegelaten biologische middelen.

¹ Deze fiche kan gratis aangevraagd worden bij PCBT, povlt.pcbt@west-vlaanderen.be of tel: 051/27 32 52